

Nr 12.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändring i lagen den 18 juni 1926 (nr 326) om delning av jord å landet, m. m.

Genom en den 10 mars 1950 dagtecknad proposition, nr 177, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av tredje lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll, föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogade förslag till

1) L a g

angående ändring i lagen den 18 juni 1926 (nr 326) om delning av jord å landet.

Härigenom förordnas *dels* att 19 kap. 10 och 13 §§ samt 21 kap. 1, 13, 23, 38, 43—45, 51, 58 och 59 §§ lagen den 18 juni 1926 om delning av jord å landet skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives, *dels ock* att 21 kap. 66 § samma lag skall upphöra att gälla, till följd varav även överskriften till samma paragraf skall utgå.¹

(Gällande lydelse)

19 KAP.

10 §.

(Föreslagen lydelse)

19 KAP.

10 §.

Bestämmande av — — — — — framställt yrkande.

Är fråga om avstyckning inom samhälle eller område, som i 5 § andra stycket sägs, och sker i sammanhang med avstyckningsförrättningen bestämmande av sådan gräns, som avses i första stycket av denna paragraf, må avstyckningsförrättningen ej avslutas, innan den förrättning, varvid gränsfrågan behandlats, blivit genom laga kraft ägande beslut fastställd.

¹ Senaste lydelse, se beträffande 19 kap. 10 § SFS 1938:163, 19 kap. 13 § SFS 1947:700, 21 kap. 1, 13, 23 och 58 §§ SFS 1946:827, 21 kap. 38, 43, 51, 59 och 66 §§ SFS 1947:700 samt 21 kap. 44 § SFS 1935:236.

(Gällande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

13 §.

13 §.

1 mom. Inom område, som — — — äga rum.

2 mom. Avstyckning inom — — — — — äro därtill.

Inom område, för — — — — — denna beaktas.

3 mom. Har inom visst område tätbebyggelse uppkommit eller är sådan bebyggelse att vänta inom nära förestående tid eller kan eljest avstyckning av flera lägenheter framdeles förväntas, må, innan stadsplan eller byggnadsplan blivit fastställd, avstyckning icke verkställas så, att områdets ändamålsenliga bebyggande försvåras eller lämplig planläggning av området *eljest* motverkas, och skall förty utom annat iakttagas, att vägar och allmänna platser kunna anordnas när behov därav uppkommer. Finnes fast fornlämning, skall därtill hörande område såvitt möjligt kunna avsättas till öppen plats. Med avseende å tillämpningen i övrigt av vad i detta stycke stadgas äger Konungens befallningshavande meddela de anvisningar som prövas erforderliga.

3 mom. Har inom visst område tätbebyggelse uppkommit eller är sådan bebyggelse att vänta inom nära förestående tid eller kan eljest avstyckning av flera lägenheter framdeles förväntas, må, innan stadsplan eller byggnadsplan blivit fastställd, avstyckning icke verkställas så, att områdets ändamålsenliga bebyggande försvåras eller *olämplig tätbebyggelse eljest kan föranledas* eller lämplig planläggning av området motverkas, och skall förty utom annat iakttagas, att vägar och allmänna platser kunna anordnas när behov därav uppkommer. Finnes fast fornlämning, skall därtill hörande område såvitt möjligt kunna avsättas till öppen plats. Med avseende å tillämpningen i övrigt av vad i detta stycke stadgas äger Konungens befallningshavande meddela de anvisningar som prövas erforderliga.

När fråga — — — — — erinran däremot.

Anvisningar och — — — — — för d klagan.

4 mom. Erfordras enligt vad i 2 eller 3 mom. stadgas Konungens befallningshavandes medgivande till avstyckning, må lantmätaren utan hinder av att sådant medgivande ej erhållits meddela tillstånd till avstyckning under villkor att medgivande lämnas och slutföra förrättningen. Om sakägare yrkar det eller lantmätaren finner olämpligt att fortsätta förrättningen, skall han förklara denna vilande och insända handlingarna i ärendet till överlantmätaren, som har att med eget yttrande

4 mom. Erfordras enligt vad i 2 eller 3 mom. stadgas Konungens befallningshavandes medgivande till avstyckning, må lantmätaren utan hinder av att sådant medgivande ej erhållits meddela tillstånd till avstyckning under villkor att medgivande lämnas och slutföra förrättningen. Om sakägare yrkar det eller lantmätaren finner olämpligt att fortsätta förrättningen, skall han förklara denna vilande och insända handlingarna i ärendet till överlantmätaren, som har att med eget yttrande

(Gällande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

anmäla det hos Konungens befallningshavande. *Samma lag vare, om lantmätaren finner att avstyckning ej bör äga rum utan att fråga om upprättande av stadsplan eller byggnadsplan eller om ändring av sådan plan blivit prövad.*

anmäla det hos Konungens befallningshavande.

Finner lantmätaren anledning till antagande att för område som beröres av förrättningen erfordras stadsplan eller byggnadsplan eller, där dylik plan är gällande, att ändring därav bör ske, åligger honom att underrätta överlantmätaren, som har att med eget yttrande anmäla förhållandet hos Konungens befallningshavande.

21 KAP.

21 KAP.

1 §.

1 §.

Första domstol — — — — — varje domsaga.

Där till — — — — — jorden ligger.

Angående domstol — — — — — är tillämpligt.

Om Konungens befallningshavandes och överlantmätares befattning med vissa avstyckningsmål är nedan i detta kapitel stadgat.

Att i vissa fall jorddelningsmål skola handläggas av annan myndighet än domstol följer av vad i denna lag stadgas.

13 §.

13 §.

Att biträda ägodelningsrätten kalle ägodelningsdomaren, där så finnes erforderligt, *vederbörande* överlantmätare.

Att biträda ägodelningsrätten kalle ägodelningsdomaren, där så finnes erforderligt, överlantmätaren *och länsarkitekten.*

Överlantmätaren äger att för sin inställelse åtnjuta ersättning av allmänna medel enligt gällande rese-reglemente; kostnaden skall stanna å statsverket.

Dessa äga att för sin inställelse åtnjuta ersättning av allmänna medel enligt gällande rese-reglemente; kostnaden skall stanna å statsverket.

Ersättning till — — — — — nu nämnts.

23 §.

23 §.

Mot beslut eller åtgärd under jorddelningsförrättning, som i denna lag avses, i andra fall, än nu är sagt, må, *såvitt ej annat följer av bestämmelserna i 66 §*, talan föras genom besvär, som, ställda till ägodelningsrätten, skola ingivas till ägodelnings-

Mot beslut eller åtgärd under jorddelningsförrättning, som i denna lag avses, i andra fall, än nu är sagt, må talan föras genom besvär, som, ställda till ägodelningsrätten, skola ingivas till ägodelningsdomaren inom trettio dagar från den dag, då den

(Gällande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

domaren inom trettio dagar från den förrättning, under vilken beslutet dag, då den förrättning, under vilken beslutet meddelats eller åtgärden vidtagits, blivit avslutad.

Under jorddelningsförrättning — — — — — blivit fastställt.

38 §.

38 §.

Utskrift av — — — — — tillställas förrättningslantmätaren.

Har ägodelningsdomaren eller ägodelningsrätten meddelat fastställelse å jorddelningsförrättning eller tillstånd till jorddelning, skall överlantmätaren ävensom, i fråga om förrättning inom ort där skyldighet föreligger att söka byggnadslov, byggnadsnämnden utan dröjsmål underrättas om beslutet.

Har ägodelningsrätten meddelat fastställelse å jorddelningsförrättning eller tillstånd till jorddelning, skall överlantmätaren ävensom, i fråga om förrättning inom ort där skyldighet föreligger att söka byggnadslov, byggnadsnämnden utan dröjsmål underrättas om beslutet. *Underrättelse härom skall ock, då Konungens befallningshavande eller lantbruksnämnden avgivit utlåtande i målet, tillställas denna myndighet.*

43 §.

43 §.

Hava besvär icke inom stadgad tid anförts mot avslutad jorddelningsförrättning, varom ovan sägs, överlämne överlantmätaren, där ej stadgandena i tredje stycket av denna paragraf eller i 66 § annat föranleda, handlingarna till ägodelningsdomaren; bifoge ock eget yttrande ävensom den förklaring över gjorda anmärkningar, han må hava infordrat från förrättningslantmätaren. I fråga om yttrande, varom nu är sagt, gälle vad i 28 § andra stycket sägs.

Sedan handlingarna inkommit till ägodelningsdomaren, företage denne förrättningen till prövning, därvid vad i 42 § fjärde stycket sägs skall äga tillämpning. Där anledning ej förekommer till annat än att förrättningen är lagligen beskaffad samt, såvitt angår avstyckning av mark för

Hava besvär icke inom stadgad tid anförts mot avslutad jorddelningsförrättning, varom ovan sägs, överlämne överlantmätaren, där ej stadgandena i tredje stycket av denna paragraf annat föranleda, handlingarna till ägodelningsdomaren; bifoge ock eget yttrande ävensom *det utlåtande, han må hava inhämtat från annan myndighet, och* den förklaring över gjorda anmärkningar, han må hava infordrat från förrättningslantmätaren. I fråga om yttrande, varom nu är sagt, gälle vad i 28 § andra stycket sägs.

Sedan handlingarna inkommit till ägodelningsdomaren, företage denne förrättningen till prövning, därvid vad i 42 § fjärde stycket sägs skall äga tillämpning. Där anledning ej förekommer till annat än att förrätt-

(Gällande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

sammanläggning eller under villkor att stamfastigheten ingår i sammanläggning, förordnande tillika gives om sammanläggningen, meddele ägodelningsdomaren fastställelse å förrättningen, *men eljest* hänskjute han frågan till ägodelningsrätten samt utsatte, så snart lämpligen kan ske, tid och ort för målets handläggning. För ägodelningsrättens behandling av målet gälle i ty fall vad i 42 § tredje stycket sägs.

Utgöres förrättningen av sådan avstyckning, med vilken avses bildande av särskild fastighet, utan att vid avstyckningen fästs villkor att stamfastigheten skall ingå i sammanläggning, har överlantmätaren att företaga förrättningen till prövning, därvid vad i 42 § fjärde stycket sägs skall äga motsvarande tillämpning. Förekommer ej anledning till annat än att förrättningen är lagligen beskaffad och har lantbruksnämnden eller byggnadsnämnden ej framställt erinran mot densamma, meddele överlantmätaren fastställelse därå. Har förrättningen, på sätt i 22 § andra stycket sägs, blivit medelst påskrift å protokollet godkänd, utgöre den omständigheten, att den för talan mot avstyckningsförrättning stadgade tid icke gått till ända, ej hinder för prövningens företagande. Äger överlantmätaren enligt vad ovan i detta stycke sagts icke meddela fastställelse å förrättningen, hänskjute han frågan därom till ägodelningsrätten, skolande för sådant fall de i första stycket meddelade föreskrifterna äga tillämpning.

ningen är lagligen beskaffad och *Konungens befallningshavande, överlantmätaren, lantbruksnämnden eller byggnadsnämnden ej framställt erinran mot förrättningen* samt, såvitt angår avstyckning av mark för sammanläggning eller under villkor att stamfastigheten ingår i sammanläggning, förordnande tillika gives om sammanläggningen, meddele ägodelningsdomaren fastställelse å förrättningen. *I motsatt fall* hänskjute han frågan till ägodelningsrätten samt utsatte, så snart lämpligen kan ske, tid och ort för målets handläggning. För ägodelningsrättens behandling av målet gälle i ty fall vad i 42 § tredje stycket sägs.

Auser förrättningen avstyckning, som icke beror av sammanläggning, skall den fastställelseprövning, som enligt andra stycket tillkommer ägodelningsdomaren, i stället ankomma på överlantmätaren. Har gränsbestämning ägt rum i sammanhang med avstyckningsförrättningen, skall överlantmätaren till prövning företaga förrättningen jämväl i denna del. Äger överlantmätaren med hänsyn till vad i andra stycket är stadgat icke meddela fastställelse å förrättningen, hänskjute han frågan därom till ägodelningsrätten, skolande för sådant fall de i första stycket meddelade föreskrifterna äga tillämpning.

Har avstyckningsförrättning, under vilken ej företagits gränsbestämning, blivit på sätt i 22 § andra stycket sägs medelst påskrift å protokollet godkänd, skall så anses som hade den för talan mot förrättningen stadgade tiden gått till ända.

(Gällande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

44 §.

Då laga kraft ägande beslut om fastställelse föreligger, teckne ägodelningsdomaren, *i den mån ej föreskriften andra stycket annat förordar*, bevis om fastställelsen å kartan, därest sådan finnes, ävensom, där fråga är om annan förrättning än avstyckning, å förrättningshandlingarna, allt i enlighet med av Konungen utfärdade närmare föreskrifter.

Har överlantmätaren meddelat fastställelse å avstyckningsförrättning, skall vad förut i denna paragraf stadgats om ägodelningsdomaren i tillämpliga delar gälla beträffande överlantmätaren.

45 §.

Ägodelningsdomaren åligger att föra protokoll över av honom jämlikt föreskrifterna i detta kapitel handlagda mål.

Där överlantmätaren jämlikt 43 § tredje stycket handlagt avstyckningsmål, skall vad i första stycket sägs om ägodelningsdomaren äga motsvarande tillämpning beträffande överlantmätaren.

51 §.

1 mom. Över beslut, — — — — — moment sägs.

Har, efter — — — — — emot gått.

Beslut, varigenom fastställelse å jorddelningsförrättning meddelats i annan ordning än i 43 § tredje stycket sägs, må överklagas av överlantmätaren och lantbruksnämnden så ock, då förrättningen ägt rum inom ort där skyldighet föreligger att söka byggnadslov, av byggnadsnämnden.

44 §.

Då laga kraft ägande beslut om fastställelse föreligger, teckne ägodelningsdomaren eller, *där beslutet meddelats av överlantmätaren, denne* bevis om fastställelsen å kartan, därest sådan finnes, ävensom, där fråga är om annan förrättning än avstyckning, å förrättningshandlingarna, allt i enlighet med av Konungen utfärdade närmare föreskrifter.

45 §.

Protokoll skall föras av ägodelningsdomaren i mål, som han enligt detta kapitel handlägger, och av överlantmätaren i mål, som handläggs av honom jämlikt 43 § tredje stycket.

51 §.

Beslut, varigenom ägodelningsrätt eller hovrätt meddelat fastställelse å jorddelningsförrättning, må överklagas av överlantmätaren, länsarkitekten och lantbruksnämnden så ock, då förrättningen ägt rum inom ort där skyldighet föreligger att söka byggnadslov, av byggnadsnämnden.

(Gällande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

K. Om förfarandet i vissa avstyckningsmål.

66 §.

I mål om avstyckning inom samhälle eller område, varom i 19 kap. 5 § andra stycket sägs, skall såväl vad enligt denna lag ankommer på ägodelningsrätt och ägodelningsdomare utom såvitt angår bestämmande av fastighetsgräns i samband med avstyckningen samt tvist, varom i 19 kap. 15 § sägs, som ock överlantmätares befattning med fastställelseprövning fullgöras av Konungens befallningshavande.

Är någon missnöjd med beslut angående bestämmande av fastighetsgräns i samband med avstyckning, varom i denna paragraf är fråga, skall beträffande fullföljd av talan mot sådant beslut vad i 19 § första stycket stadgas äga tillämpning; och gälla om fastställelse av sådan gränsför rättning vad förut i denna lag är bestämt.

Är fråga om avstyckning av mark för sammanläggning eller under villkor att stamfastigheten ingår i sammanläggning, må Konungens befallningshavande meddela fastställelse å avstyckningen allenast under villkor att förordnande gives om sammanläggningen enligt vad därom är särskilt stadgat.

Beträffande klagan över Konungens befallningshavandes beslut i mål, varom i denna paragraf sägs, gälla i tillämpliga delar vad i 50—52 §§ i detta kapitel stadgas. Klagan föres genom besvär i den ordning, som för överklagande av förvaltande myndigheters och ämbetsverks beslut är bestämd.

*(Gällande lydelse)**(Föreslagen lydelse)*

Denna lag skall träda i kraft den 1 juli 1950 men ej tillämpas med avseende å förrättning som avslutats dessförinnan.

Har utlåtande i fråga om tillstånd till avstyckning avgivits före nämnda dag, skall, ändå att förrättningen icke avslutats dessförinnan, med avseende å underställning av utlåtandet äldre lag gälla.

Har Konungens befallningshavande jämlikt äldre lag fastställt avstyckning under villkor att förordnande givas om sammanläggning och meddelas ej sådant förordnande på ansökan som gjorts inom två år från dagen för nya lagens ikraftträdande, eller, om fastställelsebeslutet meddelats efter sistnämnda dag, inom två år från detta beslut, vare fastställelsen utan verkan och avstyckningsförrättningen att anse som undanröjd.

2) L a g

om ändrad lydelse av övergångsbestämmelserna till lagen den 19 september 1947 (nr 700) angående ändring i lagen den 18 juni 1926 (nr 326) om delning av jord å landet.

Härigenom förordnas, att övergångsbestämmelserna till lagen den 19 september 1947 angående ändring i lagen den 18 juni 1926 (nr 326) om delning av jord å landet skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

Denna lag — — — den 1 juli 1948.

Har förrättning — — — gällande föreskrifter.

Med avseende — — — förut skett.

Utän hinder av vad i andra stycket är stadgat därom att, där förrättning sökts före den 1 januari 1948, ärendet skall handläggas och prövas jämlikt äldre lag, skall med avseende å rätten att fullfölja talan mot beslut, varigenom jorddelningsförrättning fastställts eller tillstånd givits till jorddel-

ning efter underställning, nya lagen gälla, såframt beslutet meddelats efter den 30 juni 1950.

Har avstyckningsförrättning inom område, för vilket utomplansbestämmelser fastställts, sökts före den 1 januari 1948 men ej avslutats före den 1 juli 1950, skola utan hinder av vad i andra stycket är stadgat äldre lags bestämmelser i 21 kap. 66 § om Konungens befallningshavandes befattning med avstyckningsmål ej vidare äga tillämpning; dock skall, där utlåande i fråga om tillstånd till avstyckning avgivits före sistnämnda dag, äldre lag gälla med avseende å underställning av utlåandet.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1950.

3) L a g

angående ändrad lydelse av 15 och 21 §§ lagen den 18 juni 1926 (nr 336)
om sammanläggning av fastigheter å landet.

Härigenom förordnas, att 15 och 21 §§ lagen den 18 juni 1926 om sammanläggning av fastigheter å landet¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

(Gällande lydelse)

15 §.

Sedan ärendet kommit i sådant skick, att det lagligen kan bli va föremål för prövning, företage ägodelningsdomaren ärendet till vidare handläggning. *Finner ägodelningsdomaren laga hinder mot bifall till ansökningen icke möta, meddele han förordnande om sammanläggningen.*

Har sökanden icke fullgjort föreläggande, varom i denna lag sägs, eller finner ägodelningsdomaren laga hinder möta för bifall till ansökningen, hänskjute han ärendet till ägodelningsrättens prövning.

(Föreslagen lydelse)

15 §.

Sedan ärendet kommit i sådant skick, att det lagligen kan bli föremål för prövning, företage ägodelningsdomaren ärendet till vidare handläggning. Har sökanden icke fullgjort föreläggande, varom i denna lag sägs, eller finner ägodelningsdomaren laga hinder möta för bifall till ansökningen, hänskjute han ärendet till ägodelningsrättens prövning. *Samma lag vare, om överlantmätaren eller lantbruksnämnden framställt erinran mot den sökta sammanläggningen. Föreligger ej fall som nu sagts, meddele ägodelningsdomaren förordnande om sammanläggningen.*

¹ Senaste lydelse, se SFS 1947:701.

(Gällande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

Huruledes, då fråga är om sammanläggning i samband med avstyckning, beslut i ärendet, där ansökningen bifalles, i vissa fall skall meddelas i sammanhang med fastställelse å avstyckningen, därom skils i 21 kap. 42 och 43 §§ i lagen om delning av jord å landet. *Ankommer fastställelseprövningen å Konungens befallningshavande, må förordnande om sammanläggningen ej meddelas, förrän avstyckningen blivit genom laga kraft ägande beslut fastställd på sätt i 21 kap. 66 § i nyssnämnda lag sägs.*

Har ägodelningsdomaren ————— fastställas till efterrättelse.

Angående meddelat ————— i ärendet.

Ägodelningsdomaren åligger ————— angående sammanläggning.

Beträffande förfarandet ————— lända till efterrättelse.

21 §.

I fråga ————— till efterrättelse.

Har ansökning om sammanläggning bifallits, äge överlantmätaren och lantbruksnämnden överklaga beslutet.

Rörande av ————— domstolens försorg.

21 §.

Huruledes, då fråga är om sammanläggning i samband med avstyckning, beslut i ärendet, där ansökningen bifalles, i vissa fall skall meddelas i sammanhang med fastställelse å avstyckningen, därom skils i 21 kap. 42 och 43 §§ i lagen om delning av jord å landet.

Över beslut, varigenom ägodelningsrätt eller hovrätt bifallit ansökan om sammanläggning, må klagan föras av överlantmätaren och lantbruksnämnden.

Denna lag skall träda i kraft den 1 juli 1950 men ej tillämpas med avseende å sammanläggning i samband med avstyckning, där förrättningen avslutats före nämnda dag.

4) L a g

angående ändring i lagen den 12 maj 1917 (nr 269) om fastighetsbildning i stad.

Härigenom förordnas, att 5 kap. 8 § och 6 kap. 13 § lagen den 12 maj 1917 om fastighetsbildning i stad¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Gällande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

5 KAP.

5 KAP.

8 §.

8 §.

1 mom. Avstyckning inom — — — — — äro därtill.

Inom område, — — — — — denna beaktas.

2 mom. Har inom visst område tätbebyggelse uppkommit eller är sådan bebyggelse att vänta inom nära förestående tid eller kan eljest avstyckning av flera lägenheter framdeles förväntas, må, innan stadsplan eller byggnadsplan blivit fastställd, avstyckning icke verkställas så, att områdets ändamålsenliga bebyggande försvåras eller lämplig planläggning av området eljest motverkas, och skall förty utom annat iakttagas, att vägar och allmänna platser kunna anordnas när behov därav uppkommer. Finnes fast fornlämning, skall därtill hörande område såvitt möjligt kunna avsättas till öppen plats. Med avseende å tillämpningen i övrigt av vad i detta stycke stadgas äger Konungens befallningshavande meddela anvisningar som prövas erforderliga.

2 mom. Har inom visst område tätbebyggelse uppkommit eller är sådan bebyggelse att vänta inom nära förestående tid eller kan eljest avstyckning av flera lägenheter framdeles förväntas, må, innan stadsplan eller byggnadsplan blivit fastställd, avstyckning icke verkställas så, att områdets ändamålsenliga bebyggande försvåras eller *olämplig tätbebyggelse eljest kan föräledas* eller lämplig planläggning av området motverkas, och skall förty utom annat iakttagas, att vägar och allmänna platser kunna anordnas när behov därav uppkommer. Finnes fast fornlämning, skall därtill hörande område såvitt möjligt kunna avsättas till öppen plats. Med avseende å tillämpningen i övrigt av vad i detta stycke stadgas äger Konungens befallningshavande meddela de anvisningar som prövas erforderliga.

När fråga — — — — — erinran däremot.

Anvisningar och — — — — — förd klagan.

¹ Senaste lydelse, se SFS 1947: 703.

*(Gällande lydelse)**(Föreslagen lydelse)*

3 mom. Erfordras enligt vad i 1 eller 2 mom. stadgas Konungens befallningshavandes medgivande till avstyckning, må förrättningsmannen utan hinder av att sådant medgivande ej erhållits meddela tillstånd till avstyckning under villkor att medgivande lämnas och slutföra förrättningen. Om sakägare yrkar det eller förrättningsmannen finner olämpligt att fortsätta förrättningen, skall han förklara denna vilande och insända handlingarna i ärendet till magistraten, som har att med eget yttrande anmäla det hos Konungens befallningshavande. *Samma lag vare, om förrättningsmannen finner att avstyckning ej bör äga rum utan att fråga om upprättande av stadsplan eller byggnadsplan eller om ändring av sådan plan blivit prövad.*

6 KAP.

13 §.

Innan förrättning — — — — från byggnadsnämnden.

Beslut, varigenom laga skifte blivit fastställt eller tillstånd därtill meddelats efter underställning, må överklagas av byggnadsnämnden, som utan dröjsmål skall erhålla del av beslutet.

3 mom. Erfordras enligt vad i 1 eller 2 mom. stadgas Konungens befallningshavandes medgivande till avstyckning, må förrättningsmannen utan hinder av att sådant medgivande ej erhållits meddela tillstånd till avstyckningen under villkor att medgivande lämnas och slutföra förrättningen. Om sakägare yrkar det eller förrättningsmannen finner olämpligt att fortsätta förrättningen, skall han förklara denna vilande och insända handlingarna i ärendet till magistraten, som har att med eget yttrande anmäla det hos Konungens befallningshavande.

Finner förrättningsmannen anledning till antagande att för område som beröres av förrättningen erfordras stadsplan eller byggnadsplan, eller, där dylik plan är gällande, att ändring därav bör ske, åligger honom att underrätta magistraten, som har att med eget yttrande anmäla förhållandet hos Konungens befallningshavande.

6 KAP.

13 §.

Beslut, varigenom ägodelningsrätt eller hovrätt fastställt förrättning som avses i detta kapitel eller efter underställning meddelat tillstånd till laga skifte, må överklagas av byggnadsnämnden, som utan dröjsmål skall erhålla del av beslutet.

Denna lag skall träda i kraft den 1 juli 1950 men ej tillämpas med avseende å förrättning som avslutats före nämnda dag.

5) Lag

angående ändring i lagen den 27 februari 1948 (nr 96) med särskilda bestämmelser om fastighetsbildning inom vissa områden av stad.

Härigenom förordnas, att andra stycket i lagen den 27 februari 1948 med särskilda bestämmelser om fastighetsbildning inom vissa områden av stad skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Gällande lydelse)

Förordnande enligt denna lag medför icke ändring av vad i lagen om fastighetsbildning i stad stadgas där- om, att avstyckning må ske jämväl från mark som ej ingår i fastighets- indelning, och ej heller av samma lags bestämmelser angående ansökan om avstyckning, behörighet att verk- ställa avstyckningsförrättning, förfar- andet då förrättningsman finner sig jävig, underrättelse till registerförare och förvaring av konceptakt. Är frå- ga om avstyckning av mark, avsedd för jordbruk eller skogsbruk, och är ej den, som enligt sistnämnda lag skolat verkställa förrättningen, be- hörig därtill enligt lagen om delning av jord å landet, skall dock bygg- nadsnämnden för förrättningens verkställande överlämna ansökningen till distriktslantmätaren.

(Föreslagen lydelse)

Förordnande enligt denna lag medför icke ändring av vad i lagen om fastighetsbildning i stad stadgas där- om, att avstyckning må ske jämväl från mark som ej ingår i fastighets- indelning, och ej heller av samma lags bestämmelser angående ansökan om avstyckning, behörighet att verk- ställa avstyckningsförrättning, förfar- andet då förrättningsman finner sig jävig, underrättelse till registerförare och förvaring av konceptakt. Är frå- ga om avstyckning av mark, avsedd för jordbruk eller skogsbruk, och är ej den, som enligt sistnämnda lag skolat verkställa förrättningen, be- hörig därtill enligt lagen om delning av jord å landet *eller särskilt av Konungen meddelat bemyndigande*, skall dock byggnadsnämnden för förrättningens verkställande över- lämna ansökningen till distriktslant- mätaren.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1950.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för de genom propositionen framlagda lagförslagen, får utskottet, i den mån redogörelse därför ej läm- nas här nedan, hänvisa till propositionen.

Propositionens huvudsakliga innehåll.

Enligt 21 kap. 66 § jorddelningslagen gälla med avseende å prövning och fastställelse av jorddelningsförrättning särskilda bestämmelser i fråga om avstyckning inom samhälle på landet, där byggnadslagens bestämmelser för stad äga tillämpning, samt inom annat område på landet, för vilket finnes stadsplan, byggnadsplan eller annan därmed jämförlig plan. I dylika fall skall nämligen med vissa undantag vad enligt nämnda lag ankommer på ägodelningsrätt och ägodelningsdomare ävensom överlantmätarens befattning med fastställelseprövning fullgöras av länsstyrelse. I propositionen föreslås, att dessa särbestämmelser om länsstyrelses befattning med avstyckningsmål skola upphöra att gälla. Emellertid förutsättes, att samråd kommer att äga rum mellan jorddelnings- och planmyndigheterna, främst länsarkitekter och länsstyrelser, där omständigheterna äro sådana att dylikt samråd kan anses påkallat. Framställer i sådant fall länsstyrelsen erinran mot förrättningen, skall frågan om fastställelse hänskjutas till ägodelningsrätten. Om domstolen därvid ansett sig böra frångå vad planmyndigheten yrkat, skall enligt förslaget länsarkitekten äga fullfölja talan mot fastställelsebeslutet.

Vidare har föreslagits, att fastställelseprövningen med avseende å gränsbestämning, som för närvarande ankommer på ägodelningsdomaren, skall överflyttas på överlantmätaren, där fråga är om gränsbestämning i sammanhang med sådan avstyckning som skall prövas och fastställas av överlantmätaren.

I 1948 års lag med särskilda bestämmelser om fastighetsbildning inom vissa områden av stad föreslås den ändringen, att Kungl. Maj:t skall äga meddela bemyndigande för i kommuns tjänst anställd mätningsman eller särskilt förordnad förrättningsman att inom område som omfattas av förordnande enligt lagen verkställa förrättning för avstyckning av mark, avsedd för jordbruk eller skogsbruk.

Gällande bestämmelser.

Gällande regler om fastighetsbildning återfinnas i huvudsak beträffande städer och stadsliknande samhällen i lagen den 12 maj 1917 om fastighetsbildning i stad och för den egentliga landsbygden i lagen den 18 juni 1926 om delning av jord å landet och lagen samma dag om sammanläggning av fastigheter å landet. Fastighetsbildningslagen gäller, såsom redan dess rubrik anger, beträffande all fastighetsbildning i stad. Beträffande fastighetsbildning å landet är enligt gällande rätt, bortsett från tomtindelning, tomtmätning och sammanläggning av områden vilka utgöra tomt, fastighetsregistreringssättet avgörande för frågan, vilken jorddelningslag-

stiftning — fastighetsbildningslagen eller jorddelningslagen — som skall tillämpas. Om sålunda fastighetsregister såsom för stad skall föras för samhälle på landet, sker jorddelningen inom detta samhälle enligt fastighetsbildningslagen; i annat fall gälla bestämmelserna i jorddelningslagen. Jorddelningslagen är således tillämplig icke blott å själva landsbygden utan även å alla de samhällen, där fastighetsregister såsom för stad ej skall föras, d. v. s. en del köpingar och ett flertal av landets municipalsamhällen.

Den nu angivna gränsdragningen mellan fastighetsbildningslagen och jorddelningslagen gäller emellertid icke utan undantag. Enligt lag den 27 februari 1948 (nr 96) med särskilda bestämmelser om fastighetsbildning inom vissa områden av stad äger nämligen Kungl. Maj:t att, om så påkallas av jordpolitiska skäl, förordna att de för landet gällande reglerna om avstyckning och sammanläggning skola tillämpas för område inom stad eller annat samhälle, där bestämmelserna härom i lagen om fastighetsbildning i stad eljest gälla.

Jorddelningsförrättning, varå jorddelningslagen är tillämplig — vare sig direkt eller till följd av Kungl. Maj:ts förordnande enligt nyssnämnda 1948 års lag — skall undergå fastställelseprövning (21 kap. 41 § jorddelningslagen). Fastställelseprövningen tillkommer i princip ägodelningsrätten eller ägodelningsdomaren (42 och 43 §§). En betydande modifiering av denna princip gäller dock beträffande avstyckning, som icke beror av sammanläggning. Sådan avstyckning äger enligt 43 § överlantmätaren — som granskar varje avstyckningsförrättning (28 och 43 §§) — själv fastställa, om anledning ej förekommer till annat än att förrättningen är lagligen beskaffad samt lantbruksnämnden eller byggnadsnämnden ej framställt erinran mot densamma. I annat fall skall överlantmätaren hänskjuta frågan om fastställelse å förrättningen till ägodelningsrätten. Särskilda bestämmelser gälla vidare i fråga om avstyckning inom samhälle på landet, där byggnadslagens bestämmelser för stad äga tillämpning, samt inom annat område på landet, för vilket stadsplan eller byggnadsplan fastställts eller jämlikt äldre lag förordnats att stadsplan skall upprättas. I dylika fall skall nämligen enligt 66 § fastställelseprövningen fullgöras av länsstyrelsen. Jämlikt övergångsbestämmelser till 1947 års ändringar i 19 kap. jorddelningslagen (SFS 1947: 700) skall länsstyrelsens prövningsrätt även gälla sådant område, för vilket länsstyrelsen enligt äldre lag godkänt avstyckningsplan. Är avstyckning beroende av sammanläggning, äger länsstyrelsen meddela fastställelse allenast under villkor att förordnande gives om sammanläggningen. Sådant förordnande meddelas enligt sammanläggningslagen av ägodelningsdomaren. Beträffande sådana avstyckningar varom nu är fråga skall länsstyrelsen även i övrigt fullgöra de göromål som eljest enligt jorddelningslagen ankomma på ägodelningsrätt och ägodelningsdomare. Underställning enligt 19 kap. 17 § jorddelningslagen skall alltså ske hos länsstyrelsen, och talan mot avslutad förrättning skall fullföljas hos denna myndighet. I vissa avseenden har dock prövningen förbehållits de reguljära jorddelningsmyndighe-

terna. Gränsbestämning, som verkställes i samband med avstyckningsförrättning, skall sålunda alltid prövas av ägodelningsrätten eller ägodelningsdomaren. Från länsstyrelsens prövningsrätt har även undantagits tvist mellan sakägarna vid avstyckning om den rätt, som tillkommer dem enligt överlåtelsehandlingen eller förening, ävensom i övrigt uppkommen tvist om äganderätt eller ständig besittningsrätt, som bör vara avgjord innan avstyckning verkställles.

Jorddelningslagens särskilda bestämmelser om prövning och fastställelse av avstyckning inom vissa samhällen och områden på landet föranledes av *motioner vid 1926 års riksdag*. Motionärerna hävdade, bland annat, att en nödvändig förutsättning för att ernå effektiv kontroll över att avstyckningarna bleve lämpligt utförda vore, att den fastställande myndigheten sutte inne med erforderlig sakkunskap i stadsplane- och byggnadsfrågor. Då tillräcklig sakkunskap i detta avseende ej syntes kunna förutsättas varken hos ägodelningsrätten eller överlantmätaren, vilka enligt lagförslaget skulle hava att fastställa avstyckningarna, vore det av största vikt, att fastställelsen anförtroddes åt annan myndighet, förslagsvis Konungens befallningshavande, som ju redan vore fastställelsemyndighet beträffande avstyckningar inom städer under landsrätt och sådana samhällen å landet, för vilka skulle föras fastighetsregister enligt de för städerna gällande bestämmelserna. Det särskilda utskott, som behandlade förslaget till ny jorddelningslag, förklarade sig i huvudsak gilla de av motionärerna framhållna synpunkterna och fann, lika med motionärerna, att prövningen och fastställelsen av avstyckningar inom område, där större byggnadsverksamhet rådde eller vore att förvänta, borde ankomma å Konungens befallningshavande. Därigenom syntes Konungens befallningshavande komma att få kännedom om den begynnande samhällsbildningen och äga möjlighet att i tid ingripa, när förhållandena bleve sådana, att särskilda föreskrifter för ordnande av byggnadsverksamheten inom området visade sig erforderliga.

Genom bestämmelser i den nya byggnadslagstiftningen — *byggnadslagen den 30 juni 1947 och byggnadsstadgan samma dag (nr 390)* — har det allmänna tillagts befogenhet att bestämma både om och när tätbebyggelse må uppkomma (5 § andra stycket byggnadslagen). Fråga, huruvida visst område må tagas i anspråk för tätbebyggelse, skall i första hand prövas i samband med översiktlig planläggning, alltså vid upprättande av region- eller generalplan. Där sådan plan ej upprättats, får frågan avgöras i samband med detaljplanläggning (2 § byggnadslagen). Stadsplan eller byggnadsplan får icke fastställas för område som icke är lämpat för tätbebyggelse (se 26 § sista stycket och 119 § andra stycket byggnadsstadgan). Och om området i och för sig är lämpat för sådan bebyggelse, må bebyggelsen likväl icke komma till stånd, förrän detaljplan fastställts för området. För att hindra olämplig tätbebyggelse inom område, för vilket detaljplan ej fastställts, har föreskrivits, att inom sådant område byggnadslov ej får beviljas för nybyggnad, som skulle innefatta tätbebyggelse (79 och 137 §§ byggnadsstadgan). Då nybyggnad inom städer eller stadsliknande samhäll-

len ej får företagas utan byggnadslov (76, 100 och 101 §§ byggnadsstadgan), har man härigenom fått möjligheter att där förhindra ej önskvärd tätbebyggelse. Samma möjligheter finnas inom de områden på landet, för vilka detaljplan eller utomplansbestämmelser fastställts och där skyldighet att söka byggnadslov följaktligen gäller (129 och 135 §§ byggnadsstadgan). Inom de delar av landsbygden, där sådan skyldighet icke föreligger, skall tätbebyggelse, som ej är önskvärd, förhindras främst genom ett kombinerat övervaknings- och förbudssystem. Det ankommer sålunda på byggnadsnämnden — sådan skall finnas inom varje kommun — att noga följa byggnadsverksamheten inom sitt område samt att till länsstyrelsen anmäla, om tätbebyggelse uppkommit eller är att förvänta inom visst område (103 § byggnadsstadgan). För att underlätta nämndens uppgift har föreskrivits skyldighet att till nämnden anmäla byggnadsföretag innan det påbörjas (146 § byggnadsstadgan). Härtill kommer den skyldighet, som i 19 kap. 13 § 4 mom. sista punkten jorddelningslagen ålagts förrättningslantmätare att anmäla pågående avstyckningsförrättning, då han finner att avstyckning ej bör äga rum utan att fråga om upprättande av stadsplan eller byggnadsplan eller om ändring av sådan plan blivit prövad. Finner länsstyrelsen på grund av anmälan eller eljest att tätbebyggelse kan förväntas äga rum inom visst område, har länsstyrelsen enligt 123 § byggnadslagen att meddela förbud mot nybyggnad eller de föreskrifter i övrigt, som finnas erforderliga till förekommande av tätbebyggelse inom område, som ej ingår i stadsplan eller byggnadsplan.

Dessa bestämmelser i byggnadslagstiftningen äga ett nära samband med de föreskrifter i jorddelningslagen som reglera avstyckning inom vissa samhällen och områden på landet. De materiella reglerna härom återfinnas i 19 kap. 13 § jorddelningslagen. Detta lagrum har med anledning av den nya planlagstiftningen ändrats och fått sin nuvarande utformning genom lag den 19 september 1947 (nr 700). Paragrafen innehåller dels ett förbud mot avstyckning av tomtindelad mark (1 mom.) och dels de villkor för avstyckning vilka hänföra sig till planlagstiftningen (2—4 mom.). I sistnämnda hänseende upptager *andra momentet* den föreskriften, att inom område, för vilket enligt fastställd generalplan, stadsplan eller byggnadsplan eller på annan grund särskilda byggnadsbestämmelser såsom utomplansbestämmelser gälla, avstyckning ej får verkställas så att områdets ändamålsenliga bebyggande försvåras eller syftet med bestämmelserna eljest motverkas. Enligt övergångsbestämmelserna till 1947 års ändringar i jorddelningslagen skall avstyckningsplan i nu angivet hänseende jämföras med byggnadsplan. Från detta förbud äger dock länsstyrelsen medgiva dispens. Då emellertid sådan dispens torde sökas endast i undantagsfall, huvudsakligen endast vid ifrågasatt ändring av plan, tilldrager sig *andra momentets* bestämmelser blott underordnat intresse ur de synpunkter, varom här är fråga. Av väsentligt större betydelse i förevarande sammanhang äro föreskrifterna i *tredje momentet*. Genom 1947 års lagändring upphävdes förut gällande bestämmelser om avstyckningsplan. Syftet med

denna planform skall numera tillgodoses genom stadsplane- och byggnadsplaneinstitut. Emellertid har det icke ansetts tillräckligt härmed. I första stycket av tredje momentet har därför till en början föreskrivits, att avstyckning inom område, där tätbebyggelse uppkommit eller inom kort kan väntas, icke får, innan stadsplan eller byggnadsplan fastställts, verkställas så, att områdets ändamålsenliga bebyggande försvåras eller lämplig planläggning av området eljest motverkas. Vidare stadgas att länsstyrelsen äger meddela *anvisningar* för tillämpningen av denna generella föreskrift. Bestämmelsen bör jämföras med stadgandet i fjärde momentet sista punkten, enligt vilket förrättningslantmätaren, om han finner att avstyckning ej bör äga rum utan att fråga om upprättande av stadsplan eller byggnadsplan eller om ändring av sådan plan blivit prövad, skall förklara förrättningen vilande och avvakta länsstyrelsens besked i planfrågan.

Det ankommer i första hand på förrättningsmannen och fastställelsemyndigheterna att beakta kravet på att avstyckning ej sker så, att lämplig planläggning av ett område motverkas. Emellertid äger länsstyrelsen, såsom nyss nämndes, att till ledning för tillämpningen i allmänhet eller i det särskilda fallet meddela erforderliga *anvisningar*. Länsstyrelsen kan sålunda t. ex. föreskriva, att avstyckning inom visst område icke får fastställas utan att länsarkitekten blivit hörd i ärendet.

Har utvecklingen fortskridit så långt, att fråga väckts om upprättande av stadsplan eller byggnadsplan för visst område eller om ändring av sådan plan, äger länsstyrelsen enligt andra stycket i tredje momentet utfärda förbud mot avstyckning inom området utan särskild dispens (*avstyckningsförbud*). Rätten att meddela dispens kan av länsstyrelsen delegeras till länsarkitekten.

Ett i sammanhanget betydelsefullt stadgande innehåller *fjärde momentet i 13 §*. För att förenkla proceduren har där föreskrivits att, om i avstyckningsärendet fordras dispens av länsstyrelsen enligt andra eller tredje momentet, lantmätaren likväl kan slutföra förrättningen och meddela tillstånd till den sökta avstyckningen under villkor att dispens beviljas. Om den sökta dispensen beviljas av länsstyrelsen eller länsarkitekten, har överlantmätaren eller, vid sammanläggning, ägodelningsdomaren att fastställa avstyckningen, om förutsättningarna därför i övrigt föreligga. Avslås dispensansökningen måste ärendet hänskjutas till ägodelningsrätten, som avgör om förrättningen skall återförvisas eller undanröjas. Såväl länsstyrelsens som ägodelningsrättens beslut kunna överklagas. Klagan över ägodelningsrättens utslag, som föranleder ärendets prövning i hovrätt och i högsta domstolen, kan icke leda till ändring av länsstyrelsens beslut i planfrågan. Sådan ändring kan endast vinnas genom besvär över länsstyrelsens beslut hos regeringsrätten.

Här må även något beröras frågan om fastställelsemyndighet beträffande gränsbestämning.

Jorddelningslagen utgår från det betraktelsesättet att gränsbestämning,

då den äger rum i samband med laga skifte eller avstyckning, utgör en integrerande del härav och att sålunda i detta fall de för dessa jorddelningsformer gällande reglerna utan vidare skola tillämpas även å gränsbestämningen, i den mån så låter sig göra och annat ej stadgats. Denna konstruktion har emellertid icke konsekvent genomförts. Prövningen av fastställelse å gränsbestämning tillhör sålunda ägodelningsrätten eller ägodelningsdomaren, även om det såsom vid avstyckning under särskilda förutsättningar ankommer på annan myndighet — överlantmätaren eller länsstyrelsen — att pröva fråga om fastställelse å sistnämnda förrättning (21 kap. 42, 43 och 66 §§ jorddelningslagen). Gränsbestämning i samband med skifte utgör vidare en s. k. preliminärfråga, som i händelse av missnöje skall särskilt överklagas (21 kap. 19 §). Vid avstyckning däremot gäller enligt 21 kap. 22 §, att fullföljd av talan mot beslut angående bestämmande av fastighetsgräns i samband med avstyckning i allmänhet ej får ske förrän avstyckningsförrättningen blivit avslutad; fastställelse kan sålunda i regel meddelas samtidigt å avstyckningen och i samband därmed vidtagen gränsbestämning. Skall avstyckningen emellertid på sätt tidigare angivits fastställas av länsstyrelsen, behandlas en under avstyckningsförrättningen verkställd gränsbestämning på likartat sätt som gränsbestämning vid skifte. Enligt 19 kap. 10 § andra stycket skall nämligen i dylikt fall gränsfrågan definitivt avgöras, innan avstyckningsförrättningen får avslutas. Gränsförrättningen är i sådant fall att anse såsom en självständig förrättning, som skall särskilt överklagas hos ägodelningsrätten och fastställas av ägodelningsrätten eller, om besvär ej anföras, av ägodelningsdomaren. Först sedan så ägt rum, får avstyckningsförrättningen bringas till slut.

Förslaget till ändring i jorddelningslagen.

Chefen för justitiedepartementet, *statsrådet Zetterberg*, har i propositionen inledningsvis anförst:

»I skrivelse till Kungl. Maj:t den 10 juli 1947 (nr 476) hemställde riksdagen, att Kungl. Maj:t ville föranstalta om skyndsamt utredning angående upphävande av den befogenhet med avseende å mål om avstyckning inom samhälle eller annat planlagt område, som i 21 kap. 68 § (numera 66 §) lagen om delning av jord å landet tillagts länsstyrelse, samt snarast möjligt för riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen kunde föranleda. Sedan jag genom skrivelse den 19 september 1947 uppdragit åt de särskilda sakkunniga, vilka med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 9 juni 1939 tillkallats för utredning rörande revision av fastighetsbildningsväsendet å landet m. m. — fastighetsbildningssakkunniga — att verkställa den begärda utredningen, ha de sakkunniga till fullgörande av uppdraget till mig överlämnat en den 29 januari 1949 dagtecknad promemoria med förslag till lag angående ändring i jorddelningslagen m. m. I denna promemoria förorda fastighetsbildningssakkunniga *dels* att länsstyrelsens befogenhet i fråga om

fastställelse av avstyckning inom samhälle eller område, varom i 19 kap. 5 § andra stycket jorddelningslagen sägs, skall upphöra att gälla, *dels ock* att överlantmätaren skall erhålla generell befogenhet att pröva och fastställa gränsbestämning, beträffande vilken anledning icke förekommit till annat än att förrättningen är lagligen beskaffad. Fastighetsbildningssakkunniga ha även i ett särskilt avsnitt av promemorian till övervägande upptagit frågan om upphävande av den befogenhet, som enligt gällande lag tillkommer länsstyrelse att utfärda avstyckningsförbud, men stannat för den uppfattningen, att avgörandet av detta spörsmål bör något undanskjutas i avvaktan på erfarenheter av den fortsatta utvecklingen.

Över fastighetsbildningssakkunnigas förslag ha efter remiss yttranden avgivits av lantmäteristyrelsen, byggnadsstyrelsen, länsstyrelserna, ägodelningsdomarna i Stockholms läns västra, Uppsala läns norra, Östra och Medelsta, Gälds och Albo, Villands samt Ångermanlands läns södra och norra domsagor, kommittén för stadsplaneväsendets omorganisation, föreningen Sveriges häradshövdingar och Sveriges lantmätareförening.

Länsstyrelserna ha envar bifogat utlåtanden av överlantmätaren och länsarkitekten i länet.

Efter remissbehandlingen har de sakkunnigas förslag varit föremål för övervägande inom justitiedepartementet. I anslutning härtill ha behandlats *dels* ett i annan ordning väckt förslag om ändring av de genom lagen den 19 september 1947 (nr 700) införda bestämmelserna i jorddelningslagen om rätt att fullfölja talan mot fastställelsebeslut *dels ock* fråga om viss ändring i lagen den 27 februari 1948 (nr 96) med särskilda bestämmelser om fastighetsbildning inom vissa områden av stad.»

Angående frågan om upphävande av länsstyrelses befogenhet i fråga om fastställelse av avstyckning har departementschefen vidare anfört:

»De krav som under senare år i skilda sammanhang rests på åtgärder för att förenkla förfarandet vid avstyckning ha särskilt tagit sikte på de fall, då fastställelseprövningen ankommer på länsstyrelsen. Förrättningarna ha då ansetts vara förenade med ett onödigt omständligt remissförfarande, som medförde att proceduren bleve i hög grad tidsödande och tungrodd. Man har också hänvisat till den arbetsbalans som vore rådande såväl inom lantmäteriet som för länsarkitekterna och framhållit, att icke minst med tanke därpå åtgärder i rationaliserande syfte vore av behovet påkallade.

De klagomål som sålunda framställts över proceduren inom område där länsstyrelsen har att fastställa avstyckning måste anses välgrundade. Jag vill till en början erinra om den förut omnämnda utredningen, som åberopats av riksdagens år 1946 församlade revisorer. Enligt denna utredning skulle avstyckningar för bostadsändamål inom samhällen och planområden i allmänhet kräva en tid av drygt ett halvt år, räknat från dagen för ansökningen, och av denna tid skulle mer än hälften eller omkring 3,9 månader belöpa å fastställelseprövningen. I den mån gränsbestämning tillkomme eller av-

styckning skedde under villkor om sammanläggning, ökades denna tid med tidsomgången hos ägodelningsdomaren eller ägodelningsrätten, vilken även den vore betydande. Det vore sålunda icke ovanligt att fastställelsen kunde dröja något år efter ansökningsdagen. Även om — såsom av vissa remissinstanser påståtts — utredningen skulle avse ett år med onormalt stark ansvällning av antalet avstyckningsärenden och statistiken därför icke kunna anses fullt representativ, torde det vara ofrånkomligt att en splittring av beslutanderätten sådan som den här föreliggande mellan skilda myndigheter — jorddelnings- och planmyndigheter — medför omgång och tidsutdräkt. Såsom nyss antytts, bli komplikationerna särskilt påtagliga i de fall då avstyckningen är förenad med gränsbestämning eller beror av sammanläggning. I förstnämnda fall får avstyckningsförrättningen ej avslutas, förrän gränsförrättningen blivit fastställd av ägodelningsdomaren eller ägodelningsrätten. Avstyckningsförrättningen måste alltså i detta fall avbrytas för slutbehandling av gränsbestämningen. Är det åter fråga om avstyckning av mark för sammanläggning eller under villkor att stamfastigheten ingår i sammanläggning, får länsstyrelsen fastställa avstyckningsförrättningen endast under villkor att förordnande sedermera ges om sammanläggningen. Avstyckningen blir då ej gällande, förrän ägodelningsdomaren meddelat sådant förordnande. Å andra sidan kvarstår fastställelsebeslutet orubbat, hur länge det än dröjer innan ansökan om sammanläggning göres och till och med om sammanläggningen av en eller annan anledning icke kommer till stånd. Rättsförhållandena kunna på detta sätt förbli i oklart läge hur länge som helst, något som uppenbarligen är till stor olägenhet, ej minst när fråga uppstår om nya avstyckningar eller andra ändringar i fastighetsindelningen.

Av vad jag nu anfört rörande de olägenheter som följa av länsstyrelsernas fastställelsebefogenhet torde framgå, att man genom att upphäva jorddelningslagens särskilda bestämmelser härom skulle vinna en betydande förenkling av förfarandet. Tages därjämte i betraktande att man genom en sådan åtgärd även skulle åstadkomma en icke oväsentlig lättnad i länsstyrelsernas och länsarkitekternas arbetsbörda utan motsvarande ökning av överlantmätarnas, synes tvekan icke böra råda om att ur rationaliserings-synpunkt betydande fördelar skulle vara att vinna genom en sådan åtgärd. Såsom lantmäteristyrelsen hävdar, lär en varaktig förbättring av den komplicerade fastighetsbildningsproceduren icke kunna ernås utan att beslutanderätten i dessa frågor så långt görligt koncentreras till fastighetsbildningsmyndigheterna. En förutsättning för att länsstyrelsernas fastställelseprövning skall kunna upphävas måste dock givetvis vara, att de planpolitiska intressen som denna prövning avser att tillvarata kunna tillfredställande tillgodoses på annat sätt.

Bestämmelserna om länsstyrelses befogenhet i fråga om fastställelse av avstyckning ha bland annat motiverats med önskemålet, att länsstyrelsen skulle få kännedom om en begynnande samhällsbildning och i tid kunna ingripa, när särskilda föreskrifter för ordnande av byggnadsverksamheten

bleve erforderliga. Med hänsyn till nu gällande planlagstiftning är emellertid länsstyrelses befogenhet att pröva och fastställa avstyckning högst otillfredsställande såsom instrument att ernå kunskap om bebyggelseutvecklingen. Länsstyrelses åliggande i fråga om fastställelse av avstyckning är ju begränsat till samhällen och sådana områden, där det redan finnes plan. Även om länsstyrelses kontroll över bebyggelsens utveckling i första hand måste taga sikte på de icke planlagda delarna av i utveckling stadda samhällen, är dess skyldighet att övervaka planväsendet och att, vid behov, vidtaga åtgärder till förhindrande av en mer eller mindre planlös bebyggelse ingalunda begränsad till dessa samhällen och områden. Ur denna synpunkt lärers alltså länsstyrelsens befogenhet att fastställa avstyckning, sådan den nu är utformad, vara av tämligen ringa värde. Härtill kommer att, såsom fastighetsbildningssakkunniga närmare anført, andra medel numera stå till buds för länsstyrelserna att förskaffa sig kännedom om gryende tätbebyggelse. Inom samhälle, där byggnadslagens bestämmelser för stad äga tillämpning, åligger det sålunda byggnadsnämnden att med uppmärksamhet följa byggnadsverksamheten och den allmänna utvecklingen i samhället och att, då tätbebyggelse uppkommit eller är att förvänta inom visst område, tillse att stadsplan, i mån av behov, upprättas eller, om i särskilt fall byggnadsplan anses böra fastställas för området, anmäla förhållandet till länsstyrelsen (5 och 100 §§ byggnadsstadgan). Beträffande landet i övrigt är i 103 § samma stadga föreskrivet, att byggnadsnämnden skall göra anmälan till länsstyrelsen, då tätbebyggelse uppkommit eller är att förvänta inom visst område. Vidare må erinras därom, att lantmätare eller annan förrättningsman, som finner avstyckning icke böra äga rum utan att fråga om upprättande av plan blivit prövad, har att förklara förrättningen vilande och anmäla ärendet hos länsstyrelsen. Med hänsyn till de nu nämnda bestämmelserna måste förutsättas, att länsstyrelsen erhåller vetskap om när förhållandena inom ett samhälle eller ett landsområde blivit sådana att behov föreligger av detaljplanläggning. Att i detta syfte bibehålla länsstyrelserna såsom fastställelsemyndighet lærer sålunda icke vara erforderligt.

Frågan måste emellertid skärskådas även ur andra synvinklar. Det kan av skäl som jag tidigare anført — främst då grunderna för det i jorddelningslagstiftningen uppställda kravet på aktualitet hos ändamålet med fastighetsbildningen — i princip icke vara medgivet att bilda fastigheter för bostadsändamål och dylikt, vilkas bebyggande skulle innefatta eller leda antingen till tätbebyggelse utan att marken enligt byggnadslagen finnes från allmän synpunkt lämpad för detta ändamål eller också till sådan glesbebyggelse som byggnadslagstiftningen vill förhindra. Vidare måste vid fastighetsbildningen beaktas den i 19 kap. 13 § jorddelningslagen uppställda regeln, att efter det planläggning skett avstyckning inom det planlagda området icke får motverka planen. Att dessa båda grundsatser noga iakttagas vid fastighetsbildningen är ytterst betydelsefullt; ett åsidosättande kan avsevärt fördröja och försvåra upprättandet eller genomförandet av planer

för markens disposition. Det är av denna anledning uppenbarligen motive-
rat att de myndigheter — främst länsstyrelse och länsarkitekt — vilka hand-
hava vården av planväsendet även äga inflytande å fastighetsbildningen. I
likhet med de sakkunniga och flertalet remissinstanser vilka uttalat sin an-
slutning till sakkunnigförslaget håller jag emellertid före, att ett sådant
inflytande kan säkerställas genom samverkan mellan jorddelningsmyndig-
heterna och de organ åt vilka anförtrotts vården om planväsendet. Läns-
styrelsernas formella beslutanderätt i fråga om fastställelse av avstyckning
torde sålunda kunna ersättas med ett samrådsförfarande.»

Departementschefen har härefter upptagit frågan hur det skall förfaras, då
överlantmätaren finner förrättningen ej vara lagligen beskaffad eller erinran
mot förrättningen framställt av myndighet, med vilken samråd etablerats.
Rörande denna fråga anför departementschefen:

»Om en jorddelningsförrättning ej är lagligen beskaffad, äger för närva-
rande varken ägodelningsdomaren eller överlantmätaren undanröja den-
samma. Beslut härom kan meddelas endast av ägodelningsrätten eller, i
fråga om avstyckning inom samhälle eller område som anges i 19 kap.
5 § jorddelningslagen, av länsstyrelsen. Enligt de sakkunnigas förslag skulle
för den händelse länsarkitekten framställt erinran mot verkställd avstyck-
ningsförrättning liksom då anledning eljest förekommer till att förrättning-
en ej är lagligen beskaffad, prövningen av förrättningen alltid hänskjutas
till ägodelningsrätten. Åtskilliga myndigheter, bland dem byggnadsstyrel-
sen och de flesta länsstyrelserna, ha ur principiell synpunkt ansett en sådan
ordning betänkelig och i stället förordat, att länsstyrelsen bibehölles såsom
underställningsmyndighet. Som skäl härför har i främsta rummet fram-
hållits, att länsstyrelserna besutte större sakkunskap och därför vore mera
skickade att pröva de tvistiga fallen än ägodelningsrätterna samt att det
icke kunde vara riktigt att låta domstol bli fastställelsemyndighet i ären-
den där rent arkitektoniska och tekniskt-ekonomiska synpunkter kunde
vara av dominerande betydelse. Dessa skäl äro otvivelaktigt tungt vägan-
de. Att bibehålla länsstyrelsen såsom underställningsmyndighet skulle emel-
lertid medföra betydande praktiska nackdelar. Åtskilliga av de olägenheter
som nu äro förenade med länsstyrelsernas fastställelsebefogenhet skulle då
komma att bestå, och detta skulle i viss utsträckning gälla icke blott det
fåtal fall som skulle hänskjutas till länsstyrelsen utan även de okomplice-
rade fall som fastställas av ägodelningsdomaren eller överlantmätaren. Den
nuvarande konstruktionen med gränsbestämning såsom särskild förrätt-
ning, då den företages i samband med avstyckning av det slag som nu är i
fråga, skulle sålunda behöva bibehållas, och bestämmelsen härom skulle,
såsom de sakkunniga framhållit, i samma grad som nu vara ägnad att för-
dröja samtliga avstyckningar med gränsbestämning, hur enkla de än vore.
De kritiserade villkorliga fastställelserna vid avstyckning som är förenad
med sammanläggning skulle komma att kvarstå, och vidare skulle alltjämt
den oformligheten komma att bestå, att besvär över meddelade beslut i
ärenden rörande fastställelse å avstyckning skulle gå till regeringsrätten,

när det gäller beslut meddelade av länsstyrelserna, och eljest till hovrätt och högsta domstolen. Med hänsyn till det sagda torde det icke vara lämpligt att bibehålla länsstyrelsen såsom underställningsmyndighet.»

Departementschefen föreslår därför, att ägodelningsrätten skall vara underställningsmyndighet i dessa fall men framhåller, att vid domstolsprövningen den största hänsyn bör tagas till den mening som länsstyrelsen eller annat planvårdande organ uttalat. Och om domstol av särskild anledning ansett sig tvungen frågå vad planmyndighet yrkat, bör länsarkitekten äga fullfölja talan mot fastställelsebeslutet.

Beträffande de fall, då underställning bör ske, anför departementschefen:

»Enligt de sakkunnigas förslag skulle såsom nämnts avslutad avstyckningsförrättning hänskjutas till ägodelningsrätten för den händelse länsarkitekten framställt erinran mot förrättningen. Det synes dock vara tveksamt, om erinran från länsarkitekten under alla förhållanden bör föranleda hänskjutande till ägodelningsrätten. Om överlantmätaren delar den mening som uttalats av länsarkitekten, skall hänskjutande själfallet äga rum; det följer redan av gällande lags föreskrift att överlantmätaren äger fastställa förrättning endast för det fall att anledning ej förekommer till annat än att förrättningen är lagligen beskaffad. Men om länsarkitektens uppfattning, att avstyckningen ej bör tillåtas, icke delas av överlantmätaren, synes ärendet icke böra hänskjutas till ägodelningsrätten utan att frågan först underställts länsstyrelsens prövning och länsstyrelsen funnit fastställelse icke böra meddelas å förrättningen. Det kan eljest inträffa att, sedan ärendet hänskjutits till ägodelningsrätten, länsstyrelsen i avgivet yttrande finner hinder mot fastställelse ej möta ur de synpunkter länsstyrelsen har att beakta. Det synes vidare lämpligt, att i dylika ytterst tveksamma fall länsstyrelsens yttrande alltid inhämtas och att detta såsom en förberedande ågärd äger rum redan innan målet upptages till handläggning av ägodelningsrätten.»

Angående frågan om införande av befogenhet för överlantmätare att fastställa gränsbestämning föreslogo, såsom inledningsvis angivits, fastighetsbildningssakkunniga, att överlantmätare skulle erhålla generell befogenhet att pröva och fastställa gränsbestämning, beträffande vilken anledning icke förekomme till annat än att förrättningen vore lagligen beskaffad. Departementschefen har emellertid ansett, att man i detta sammanhang borde stanna vid att på överlantmätaren överflytta fastställelseprövningen med avseende å gränsbestämning allenast såvitt fråga vore om gränsbestämning i samband med sådan avstyckning som skall prövas av överlantmätaren. Härigenom har huvudsyftet med förslaget, eller att förkorta fastställelseproceduren i dylika fall, ansetts kunna vinnas.

Beträffande de närmare skälen i övrigt till de genom propositionen framlagda förslagen till lagändringar får utskottet hänvisa till specialmotivering å s. 72—92 i propositionen.

Utskottet.

Genom den förevarande propositionen föreslås ändringar i *dels* lagen den 18 juni 1926 om delning av jord å landet (jorddelningslagen), *dels* övergångsbestämmelserna till lagen den 19 september 1947 angående ändring i jorddelningslagen, *dels* lagen den 18 juni 1926 om sammanläggning av fastigheter å landet (sammanläggningslagen), *dels* lagen den 12 maj 1917 om fastighetsbildning i stad (fastighetsbildningslagen), *dels* ock lagen den 27 februari 1948 med särskilda bestämmelser om fastighetsbildning inom vissa områden av stad. Ändringarna avse ett antal sinsemellan mer eller mindre fristående frågor om jorddelning och proceduren i jorddelningsmål och -ärenden.

1. 21 kap. 66 § jorddelningslagen föreslås upphävd. Denna paragraf stadgar, att i mål om avstyckning inom samhälle på landet, där byggnadslagens bestämmelser för stad äga tillämpning, samt inom annat område på landet, för vilket finnes stadsplan, byggnadsplan eller annan jämförlig plan, skall, med vissa undantag, vad enligt jorddelningslagen ankommer på ägodelningsrätt och ägodelningsdomare ävensom överlantmätarens befattning med fastställelse fullgöras av länsstyrelsen. Upphävandet av 21 kap. 66 § har dragit med sig formella ändringar av 21 kap. 1 och 23 §§ samt 43 § första stycket. Fastställelsemyndigheter beträffande avstyckning å landet skola enligt förslaget vara i första hand överlantmätare eller ägodelningsdomare. Kompetensfördelningen mellan dem har skett sålunda, att ägodelningsdomaren prövar alla avstyckningar, som bero av sammanläggning, samt överlantmätaren alla andra. Såväl överlantmätaren som ägodelningsdomaren är emellertid skyldig att till ägodelningsrättens prövning hänskjuta fastställelseprövningen om anledning förekommer därtill, att förrättningen ej är lagligen beskaffad, eller om länsstyrelse, lantbruksnämnd eller byggnadsnämnd gjort erinran mot förrättningen. Samma skyldighet åligger ägodelningsdomaren, då överlantmätaren framställt erinran mot förrättning. De nu nämnda bestämmelserna föreslås intagna i 21 kap. 43 §. Då sålunda länsstyrelse icke längre skall vara fastställelsemyndighet beträffande avstyckningar, förutsättes emellertid att de planvårdande myndigheterna, främst länsstyrelser och länsarkitekter, likväl skola beredas tillfälle yttra sig i planfrågor, sammanhängande med jorddelningsförrättningar. Bestämmelser om dylikt samråd ha icke intagits i jorddelningslagen men skola enligt uttalanden i propositionen utfärdas i administrativ ordning. I 21 kap. 13 och 58 §§ jorddelningslagen ha — för att tillförsäkra domstolarna expertis i planfrågor — intagits bestämmelser om att länsarkitekten kan kallas att biträda i ägodelningsrätt respektive hovrätt i jorddelningsmål. Bestämmelserna i 19 kap. 10 § andra stycket jorddelningslagen innebära att, om i samband med avstyckning, som skall prövas av länsstyrelse, skett gränsbestämning, avstyckningsförrättningen ej må avslutas innan gränsbestämningsförrättningen blivit slutligen fastställd. Denna bestämmelse fö-

reslås nu upphävd, eftersom länsstyrelse ej längre skall vara fastställelsemyndighet. — I 15 § sammanläggningslagen föreslås en ändring som motsvarar en av de ovannämnda ändringarna i 21 kap. 43 § jorddelningslagen: om överlantmätare eller lantbruksnämnd gjort erinran mot sökt sammanläggning skall ärendet icke såsom eljest handläggas av ägodelningsdomaren utan hänskjutas till ägodelningsrätten.

2. I 21 kap. 43 § jorddelningslagen föreslås ytterligare den ändringen att fastställelse av gränsbestämning, som f. n. meddelas av ägodelningsdomaren, skall givas av överlantmätaren, då gränsbestämningen skett i samband med sådan avstyckning, som skall fastställas av överlantmätaren. Ändringen föranleder formella jämkningar i 21 kap. 44 och 45 §§.

3. 19 kap. 13 § jorddelningslagen innehåller bestämmelser i skilda avseenden för tillvaratagande av planintressena vid avstyckning. Där stadgas bland annat i 3 mom. första stycket att om inom ett visst område, där detaljplanering icke skett, tätbebyggelse uppkommit eller är att vänta inom nära förestående tid eller om eljest avstyckning av flera lägenheter framdeles förväntas, avstyckning icke må verkställas så, att områdets ändamålsenliga bebyggande försvåras eller lämplig planläggning av området eljest motverkas. Denna regel har i förslaget kompletterats med en bestämmelse, att avstyckning inom sådant område ej heller får verkställas så, att olämplig tätbebyggelse eljest kan föranledas. I den sist nämnda paragrafen föreslås vidare 4 mom. ändrat i förtydligande syfte. — Ändringar motsvarande de nu nämnda ha även vidtagits i 5 kap. 8 § fastighetsbildningslagen.

4. Bestämmelserna i 21 kap. 51 § jorddelningslagen om rätt för överlantmätare, lantbruksnämnd och byggnadsnämnd att fullfölja talan mot beslut om fastställelse å jorddelningsförrättning och beslut om tillstånd till sådan förrättning, som meddelats efter underställning, föreslås ändrade. Beslut som här avses skola endast få överklagas, om de meddelats av ägodelningsrätt eller hovrätt. Vidare har även länsarkitekt tillagts fullföljdsrätt i dessa fall. I anslutning till denna ändring ha vissa ändringar föreslagits i 21 kap. 38 och 59 §§. — Reglerna i 6 kap. 13 § fastighetsbildningslagen om rätt för byggnadsnämnd att överklaga beslut, varigenom laga skifte blivit fastställt eller tillstånd därtill meddelats efter underställning, ha i förslaget ändrats så, att fullföljdsrätten inskränkts till att avse beslut av ifrågavarande slag, som meddelats av ägodelningsrätt eller hovrätt. Motsvarande inskränkning föreslås vidtagen i fråga om den i 21 § sammanläggningslagen stadgade rätten att fullfölja talan mot beslut om sammanläggning.

5. De ovan nämnda ändringarna i jorddelningslagen, fastighetsbildningslagen och sammanläggningslagen skola enligt förslaget träda i kraft den 1 juli 1950 men ej tillämpas med avseende å förrättning som avslutats dessförrinnan. Då genom en lag av den 19 september 1947 (nr 700) ändringar infördes i jorddelningslagen, stadgades i övergångsbestämmelserna att de nya bestämmelserna skulle träda i kraft den 1 januari 1948 men att om förrättning sökts före sistnämnda dag ärendet — med visst undantag — skulle handläggas och prövas jämlikt äldre lag. Nu föreslås tillägg till övergångs-

bestämmelserna i 1947 års lag syftande bland annat till att även där göra dagen för förrättningens avslutande avgörande för frågan om tillämpligheten av de nya bestämmelserna om prövning av avstyckningsförrättning.

6. Slutligen föreslås en ändring i lagen den 27 februari 1948 med särskilda bestämmelser om fastighetsbildning inom vissa områden av stad. Enligt denna lag äger Kungl. Maj:t förordna att de för landet gällande reglerna om avstyckning och sammanläggning skola tillämpas för område i stad eller annat samhälle, där bestämmelserna härom i fastighetsbildningslagen eljest skolat gälla. I fråga om behörighet att verkställa avstyckningsförrättning inom område, för vilket sådant förordnande givits, meddelas dock särskilda regler i 1948 års lag. Dessa innebära att fastighetsbildningslagens stadganden om behörighet för förrättningsman äro tillämpliga, dock att då fråga är om avstyckning av mark avsedd för jordbruk eller skogsbruk förrättningsmannen skall besitta behörighet enligt jorddelningslagen, d. v. s. vara statsanställd lantmätare. Den föreslagna ändringen går ut på att i lagen skall inrymmas befogenhet för Kungl. Maj:t att meddela bemyndigande för i kommunens tjänst anställd mättningsman eller särskilt förordnad förrättningsman att verkställa jämväl förrättning för avstyckning av mark, avsedd för jordbruk eller skogsbruk.

De sålunda föreslagna ändringarna hava merendels motiverats av en strävan till förenkling och rationalisering av proceduren i jorddelningsärenden. De få enligt utskottets mening anses utgöra en lämplig och ändamålsenlig reglering i avbidan på den allmänna revision av jorddelningslagstiftningen, som är å bane.

Vad särskilt angår den kanske mest betydelsefulla av ändringarna, nämligen avskaffandet av länsstyrelsernas befattning med fastställelseprövning av avstyckningar i vissa fall, ha såsom i propositionen framhålles önskemål i sådan riktning tidigare vid flera tillfällen framförts. Bl. a. skedde detta av 1947 års riksdag i samband med behandlingen av proposition angående vissa ändringar i jorddelningslagen. Då det nu föreslås, att länsstyrelserna icke längre skola pröva avstyckningar, har emellertid förutsatts, att de planvårdande myndigheterna, främst länsstyrelser och länsarkitekter, på annat sätt skola beredas tillfälle att göra sin mening gällande i de fall, då planintressena beröras av avstyckningsförrättningar. Enligt propositionen skall detta ske genom samråd mellan fastställelsemyndigheterna och planmyndigheterna. Föreskrifter härom skola enligt förslaget icke intagas i jorddelningslagen. Ansvar för att planmyndigheterna bliva hörda i de fall, då detta kan anses påkallat, kommer tydligen i första hand att åvila vederbörande befattningshavare vid lantmäteriet, främst överlantmäternas. I propositionen har antytts, att erforderliga bestämmelser om samråd skola utfärdas i instruktionsväg.

Den ändring, som genom förevarande proposition föreslås i lagen den 27 februari 1948 med särskilda bestämmelser om fastighetsbildning inom vissa

områden av stad, avser andra stycket i lagen. I den ävenledes till utskottet hänvisade propositionen nr 195 föreslås en ändring i första stycket samma lag. De två föreslagna ändringslagarna hava i propositionerna erhållit likalydande rubrik, nämligen »Lag angående ändring i lagen den 27 februari 1948 (nr 96) med särskilda bestämmelser om fastighetsbildning inom vissa områden av stad». Det synes önskvärt att, till undvikande av förväxling, i vardera rubriken angives det stycke i 1948 års lag, som ändringen avser.

I övrigt har utskottet icke funnit skäl till erinran mot de nu ifrågakörande lagförslagen.

Utskottet får alltså hemställa,

att riksdagen måtte antaga de vid propositionen fogade lagförslagen med den ändring, att rubriken till den i detta utlåtande inledningsvis under 5) upptagna lagen skall lyda »Lag angående ändrad lydelse av andra stycket i lagen den 27 februari 1948 (nr 96) med särskilda bestämmelser om fastighetsbildning inom vissa områden av stad.»

Stockholm den 25 april 1950.

På tredje lagutskottets vägnar:

ABEL ANDERSSON.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit

från första kammaren: herrar Carl Edmund Eriksson, Hermansson, Werner, Eskilsson, Grym*, Uhlén, Ivar Nilzon och Spetz;

från andra kammaren: herrar Andersson i Löbbo, Stjärne, Ericsson i Sörsjön, Andersson i Dunker, Holm, Åhman, Andersson i Mölndal och Larsson i Karlstad.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.